

Patriarcham. Et tunc idem Antonius Patriarcha, videns rebelles nolentes ei obedire, cepit guerram cum eis; & multa damna intulit eis; & ipsi e contra; sed multo maiora damna; & pericula inimici ejus pertulerunt. Benedictus vero, qui putabatur Antipapa, resignavit; & noluit vocari amplius Papa; & ivit ad partes suas. Eo vero anno mortuus est idem Alexander Papa in Civitate Bononiæ; & ibi sepultus. Post mortem vero dicti Alexandri electus est in Papam Cardinalis Bononiensis, cui impositum est nomen Johannes. Et idem Johannes confirmavit eundem Antonium supradictum in Patriarcham. Illo vero anno Civitatenfes dediti sunt Comiti de Ortenburg, eique adhererunt cum omnibus collegatis suis; & idem Comes venit Civitatem Austriæ, plusquam cum ducentis equis. Et cepit Montemalconem; & imposuit gentem suam intus; & expulit omnes populares & majores, exceptis quatuor: & obtinuit eundem locum fere per duos annos; & plus. Similiter Carnea, Tulmentum, Glemona, Spilimbergh, Valvesonum, S. Vitus, Brunera, Purcilium, Maranum, & omnes trans Tulmentum obediebant illi Comiti, tanquam Vicario Imperatoris, excepto Utino, Castello Porpeti, Sacilo, & aliis paucis locis; & Villis qui fere omnes fideles erant D. Patriarchæ propter invidiam Civitatenfium. Anno Domini M. CCCC. X. die ultima Augusti incepit guerra inter Civitatenfes & Utinenses. Nam antea non habuerunt guerram adinvicem; sed tantummodo Patriarcha litigavit cum eis, & e converso propter inobedientiam illorum rebellatorum partium adversarum. Nam idem Patriarcha etiam bellatus est cum inimicis suis fere per duos annos & plus, antequam Utinenses desiderent Civitatenfes; & duravit guerra illa per duos menses integros. Hoc tempore die X. Septembris, Glemonenses cremaverunt villam Tercentiæ, & domos D. Domy, quas edificare fecerat de novo, ipsas funditus ruinaverunt. In mense Augusti, antequam Utinenses desiderent partes oppositas, Castrum de Pers captum fuit a gente D. Patriarchæ, & similiter Fontana-bona. Et post paucum temporis spatium quidam Longobardus proditor, existens tunc Capitaneus ejusdem Castri, proditorie foro & pretio mille Ducatorum tradidit eundem locum Glemopenses; & postmodum clam recessit ad partes suas. Castrum vero Fontana-bonæ remansit in potestate & dominio Nobilis Viri, & valorosi militis D. Tristani de Savorgnano; & ipsum vulum fortificavit; & tenuit pro se. Domini vero, & Domina ejusdem loci expulsi sunt; nec fuit eis datum quicquam, sed post adventum D. Pipi restitutum est eis Castrum. Anno Domini M. CCCC. XI. die ultima Februarii expiravit tregua inter utrasque partes; & decem diebus post, & die XXI. Aprilis incepit iterum guerra. Item die III. Junii Civitatenfes cum exercitu suo aggressi sunt villam de Morvegliano, & villam Pucetol. Illo die gentes Utinensium irruerunt in eos, & multi cæsi sunt parte ex utraque; & multi vulnerati; & caput, sive ductor gentium Utinensium captus est a Civitatenfibus fere cum viginti aliis, & conducti fuerunt ad Civitatem Austriæ; sed post tres dies dimiserunt eos remeare ad Terram Utinensem, exceptis burgensibus & aliquibus rusticis, quibus imposuerunt compositionem sive tagliam. Item XXI. Julii factæ sunt treguæ inter Utinenses & Civitatenfes & partes adversas per X. dies, causa recolligendi bladum, quod in campis & villis erat; & die XXIII. Julii fuit magna tempestas in Utino, & die præcedente fuit magnus imber, si-

ve inundatio aquarum. Tunc prorogaverunt treguas de octo in octo dies, & de decem in decem usque ad penultimam diem Septembris. Et die ultimo Septembris Civitatenfes cum quibusdam Ungaris, quos proditorie fecerunt venire in Terram suam, quia omnis fere Patria sperabat pacem habere, & nihil dubitabant quin non esset pax; Civitatenfes cum Ungaris illis iterum ad villam Morvegliani iverunt, magnamque prædam fecerunt, villam cremaverunt; & abierunt. Montem-falconem devenerunt; & ibi devoraverunt omnia, quæ spoliaverunt. Deinde venerunt ad villam Pagnaci, eamque cremaverunt, & derobaverunt omnia quæcumque potuerunt, & abierunt. Die VIII. Septembris Ungari illi venerunt ad portam Utini, quæ dicitur Porta Aquilegiæ, & multa animalia ceperunt; & ex Ungaris capti fuerunt quamplures; & occisi. Sed ex Utinensibus quatuor capti fuerunt, & unus acriter vulneratus. Item die XII. Octobris exercitus Civitatenfium iverunt ad Villam Orbam, Zuglianum, Pafeglianum, Sclau-nicum; & ibi aliqua animalia spoliati sunt; & abierunt. Item die I. Novembris treguæ factæ sunt inter partes per viginti dies; & die XXI. Novembris expiravit treguæ; & sic ex utraque parte usque ad octo dies superstitenterunt; & non spoliaverunt. Item XXVIII. die Novembris applicuit ad partes Forijulii exercitus Domini Regis Hungariæ cum XI. millibus, quorum ductor fuit caput erat quidam Florentinus, nomine Pipo. Considerantes autem Utinenses, non posse obfistere contra tam multitudinem magnam equitum armatorum, proposuerunt fere omnes velle obedire D. Regi Ungariæ, & deliberatione facta miserunt solemnes Inbaltatores, scilicet D. Michaellem de Rabato, & alios plures ad dictum D. Pipo. Et ipse idem D. Pipo audivit; & exaudivit eos; & recepit eos ad obedientiam; & facta pax inter omnes partes Patriæ Forijulii die VI. Decembris in die S. Nicolai Confessoris, cujus nomen sit benedictum in secula seculorum Amen. Item die VII. Decembris venerunt Ungari fere ducenti, & imposuerunt vexillum Domini Imperatoris super Castrum Utini; & posuerunt similiter in Castro Utini suum Capitaneum, scilicet unum Theotonicum, nomine Paulus, & reliquerunt eum ibi; & abierunt. Idem D. Pipo cum exercitu suo subjugavit sibi; & ecclesia Aquilegensis, usque dum veniret unus verus Patriarcha, omnes Terras, omnia oppida, castra; & fortificata; & omnes obedientiam fecerunt, & similiter obedire D. Comiti de Ortenburg, tanquam Vicario temporali D. Regis Ungariæ promiserunt. Tandem homines Patriæ elegerunt cum voluntate Domini Regis Ungariæ unum Patriarcham Theotonicum, qui dicebatur Dux Dech Ludovicus; & spoponderunt velle ei obedire, tanquam Patriarchæ electo, sed non confirmato. Et post confirmationem factam a Papa, & bullis ostensis, omnes vellent obedire tanquam vero Pastori. Et nota, quod iste Dux Dech destinavit magnam pecuniæ quantitatem Romæ post recessum olim Antonii Caetani; qui resignavit Patriam, ut superius mentionem feci; & fecit dare idem Dux eandem pecuniam Procuratoribus suis, ut procurarent pro eo ut eligeretur in Patriarcham. Sed unus illorum Procuratorum procuravit tantum pro se, ut fuit Antonius Episcopus Concordiensis; & electus fuit idem Antonius, ut superius dixi, in Patriarcham; & idem Dux amisit pecuniam suam. Et quia idem Dux invite ferens injuriam sibi illatam, non cessavit donec misit Comitem de Ortenburg cognatum

* 26. oct. 18. l. 31. Hæc pergit ita:

Sed antequam dictæ gentes appropriarent Utinum, Utinenses cum comite Domini Tristani de Savorgnano miserunt ad Venetos, ut subvenirent eis. Quia Veneti responderunt non posse eis dare subdian quæ verba ceteris & codicibus præce cetera postea leguntur.